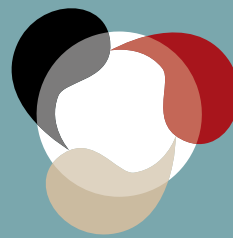

PROCROSS

HOLSTEIN / MONTBELIARDE / VIKINGRED

INTERNATIONELLT KORSNINGSSYSTEM

3-RAS KORSNING

COOPEX MONTBÉLIARDE | VIKINGGENETICS

VINTER | VÅR
2025 - 2026

Coopex
MONTBELIARDE
THE MONTBELIARDE WORLDWIDE

 VIKINGGENETICS
innovative breeding

 VÄXA

Rapport från ProCROSS-träffen i Väner

I början på november träffades procrossintresserade för att inspireras, ta del av den senaste informationen och diskutera allt som rör ProCROSS. De flesta kom från sydvästra Sverige men flera hade också åkt längre för att komma till träffen som startade med lunch och sedan fortsatte med föreläsningar och gårdsbesök.

Annica Hansson

Annica Hansson, produktionsrådgivare på Växa, inledde med att tala om utfodring av procrossdjur, hur viktigt det är att djur i alla ålderskategorier ska ha bra foder. Även tillgången på vatten diskuterades.

> Bara 10 cm karkant, som lagstiftningen säger, räcker inte om man vill passera 11 ton! Det gäller förstås alla högvakastande kor. Med den snabba avkastningsutveckling vi har kan vatten bli en begränsande faktor. Med kor som mjölkar 13 000 kg har man garanterat mer.

Annica berättar att heterosiseffekten gör att man får ett vitalare djur, man ser bättre fertilitet, bättre hälsa och en mer robust ko. ProCROSS har högre tillväxt än Holstein på samma foder.

> Men jag fodrar procrossdjur enligt norm, gör ingen skillnad och gör ingen mer energifattig foderstat till procrossdjur för att de skulle vara fetare eller något sådant.

Vidare fick vi höra om en studie på kalvar där man gett dem olika stora givor mjölk. Man fann att detta i princip inte påverkar hur mycket grovfoder eller kraftfoder de äter, däremot får de ett försprång som håller i sig med en ökad mjölkgiva.

> Många kalvar tappar i övergångsfasen och man kan göra den mildare genom att inte byta stall och foder samtidigt. Kalvar som växt bra har en bättre organutveckling och bättre produktion längre fram.

När kvigan är ca 8-10 månader kan man behöva komplettera "koensilage" med tex halm i foderstaten för att sänka energikoncentrationen och på så sätt förekomma för hög fettansättning. Räkna på ungdjursfoderstater! tipsar Annica.

Vi fick även några tankar om inkalvningsålder (seminera procrossdjuren 1 eller två cykler tidigare), planering av djurflöde och kalvningsintervall av Annica som nyligen lagt fram sin avhandling om förlängt kalvningsintervall.

Med på länk var **Lotta Rydhmer**, SLU. Hon berättade om ett EU-projekt som kallas Re-Livestock där lantbrukare som använder olika innovationer för en mer hållbar produktion deltagit. I Sverige deltog 8 gårdar med ProCROSS-besättningar, andra länder deltog med andra innovationer.

> Vi har jobbat med workshops och gjort simuleringsstudier, hållbarhetsutvärderingar samt intervjuer. Syftet är att hitta metoder att öka hållbarheten i produktionen och minska utsläppen.

Studien är precis avslutad och Lotta konstaterar att svenska lantbrukare ligger bra till på det mesta.

> Procrossgårdarna faller väl ut i alla beräkningar! Det blir ett bättre ekonomiskt resultat, utan att växthusgasutsläppen blir högre.

På kvällen åt vi en trevlig och god middag tillsammans medan vi fortsatte att byta erfarenheter.

Lena Stang på Södra Kärr i det nybyggda ungdjursstallet.

Stéphane Fitamant, Sara Wiklert Pettersson och Morten Kargo

Stéphane Fitamant, ProCROSS-ansvarig på franska Coopex, fortsatte programmet med information om att välja Montbéliardtjurur för korsning och här kommer några exempel på tips som han tog upp:

> Högt ISU-värde är viktigt, om man bara ska kolla på en enda sak är det ISU-värdet, detta är jämförbart med NTM.

Stéphane berättade också om "DigeR", ett index för grovfodereffektivitet som baseras på analys av fettsyror i mjölken.

Andra avelsvärden att ta hänsyn till är resligheten. Observera att vårt NTM har en standardavvikelse på 10 och avelsvärdena för Montbéliarde en standardavvikelse på 12 vilket ger större spridning/värdena ligger längre ifrån medelvärdet.

> Välj medelstora Montbéliardtjurur, undvik sådana som ligger högre än två standardavvikelser över medel, dvs över 124. Detta är viktigast i första rotationen, storleken tenderar att stabiliseras och bli mer homogen i senare generationer.

Undvik även höga köttvärden, särskilt om man har foder med höga energivärden. Viktigt är även att välja tjurur som ger bra juveregenskaper, särskilt juverbalans och juverdjup bör man titta på. Montbéliarderasen har bra robotjuver med längre, tjockare spenar.

Stéphane gick igenom många fler avelsvärden såsom lynne, mjölkbarhet och kalvningsegenskaper. Alla ovanstående avelsvärden beaktas vid urval till Växas sortiment av Montbéliardtjurur.

Vi fick även tips om att kolla upp så att det inte förekommer krypströmmar i roboten då det kan göra korna nervösa vid mjölkning.

Morten Kargo, produktchef för korsningsavel på Viking Genetics talade om avel med korsningsdjur.

> Vi bibehåller heterosiseffekten så länge vi fortsätter korsa; när vi slutar upphör effekten. Vi behöver avelsvärden även för ProCROSS för att kunna höja den genetiska nivån, nu finns det härstammingsavelsvärden för ProCROSS och vi arbetar med att få till även genomiska avelsvärden.

Eftersom korsningsdjur generellt är mer hälsosamma stannar de längre i besättningen och det gäller att ha ett jämnt djurflöde för att inte få för många kvigor som tränger ut korna. Därför är användning av könssorterad sperma avgörande och Morten beskrev hur han ser framtiden med mjölkstjurur enbart som x-vik-doser.

> Det smarta är ju att använda x-vik på kvigor och då får man förutom ett snabbare avelsframsteg också lättare kalvningar eftersom kvigkalvar föds lättare än tjurkalvar.

Morten visade även hur mycket man kan tjäna in på att använda x-vikdoser i kombination med att lägga köttstjurur på en lämpligt stor andel av besättningen.

Så länge man använder aktuella tjurur kommer kvigor i nästa generation att bli bättre!

Dag 2 gav vi oss av på två gårdsbesök efter frukost. Vi besökte Jessica Birgersson och Emil Carlgren på Ramnered strax utanför Vänersborg, mer om detta gårdsbesök på nästa uppslag.

Därefter åkte vi norrut mot Brålanda och gården Södra Kärr där Lena Stang visade oss runt och berättade om ProCROSS-djuren och om hur de nått ett ECM på över 14 600 kg. Vi fick även mycket inspiration om hur man kan jobba smartare.

Träffen avslutades med en lokalt odlad lunch i restaurangen på Nuntorps gård alldeles i närheten. Stort tack till alla konferensdeltagare! Vi ser fram emot nästa möte och era rapporter om att använda ProCROSS.

"Nu åker vi hem och korsar alla!" meddelande Alva Enqvist innan vi tog avsked för den här gången.

Alva Enqvist och Fred Lundkvist har kommit från Purmo i Österbotten till träffen! Alva läser till agronom, en finsk yrkeshögskoleutbildning inom lantbruk. Bredvid studierna är hon med och driver familjeföretaget, gården Heimbacka Lantbruk med två robotar och ca 120 kor, varav ca hälften är procross och ca hälften renrasiga holstein.

Ramnered Lantbruk, Vänersborg

Bakgrund

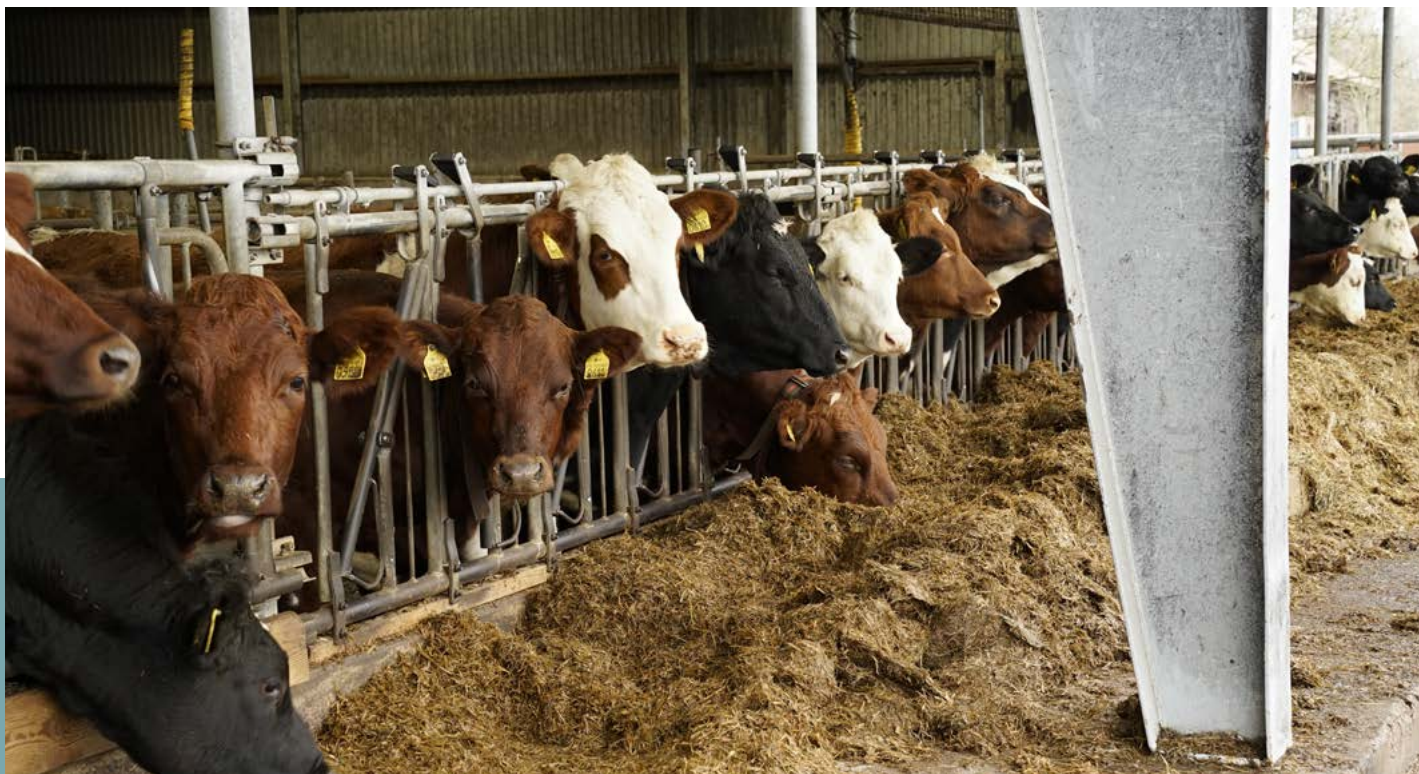
Jessica och Emil träffades under studietiden i Skara där de båda studerade till Agrotekniker. Paret började leta efter gård efter examen och efter en tid fick de köpa Ramnered som ligger strax utanför Vänersborg. Gården var i behov av upprustning men Emil och Jessica såg det som sin chans att satsa. De började snabbt renovera ladugården och köpte sedan in djur från två olika besättningar i Värmland.

Vägen till ProCROSS

Efter några år som mjölkföretagare började man ifrågasätta hälsoegenskaperna hos de renrasiga holsteinkorna. Besättningen bestod då av både svarta och röda kor, men på kadaverlistan var de svarta helt klart överrepresenterade. Efter besök hos Skråmered och Törlan bestämde sig Emil och Jessica för att korsa de svarta men behålla de röda korna.

Idag är majoriteten av djuren i ladugården ProCROSS i olika stadier, några är tvåraskorsningar och några är treraskorsningar. En klick renrasiga SRB finns ännu kvar.

Avelsmål

Jessica är själv avelsintresserad och lägger mycket energi i avelsarbetet, med hjälp av rådgivare från Växa hjälps man åt med avelsplanen.

-Vi använder enbart x-vik och y-vik. Det ligger ca 40% x-vik i avelsplanen, men vi räknar x-viksemineringar varje månad för att få till ett bra djurflöde. Därför kan det bli någon extra här och där, vi selekterar även en gång till vid seminering. Vi tillämpar individuellt kalvningsintervall, högmjolkare semineras först efter 120 dagar för att minska antalet kalvningar och därmed minska slitaget på korna, säger Jessica.

För Emil och Jessica är det viktigt med självgående, problemfria djur. I avelsarbetet har man lagt mycket fokus på lätta kalvningar samt en funktionell exteriör som passar i en robotbesättning. Eftersom de inte bor på gården ska det mesta kunna sköta sig självt, de värderar tid med familj och fritidsintressen. Man är även mån om att personalen ska ha en bra arbetsmiljö och vilja jobba kvar.

”Vi gör hellre förebyggande arbete än merarbete.”

Framtidsplaner

Framöver ska man bygga ett batterilager i beredskapssyfte och längre fram även ett kalvstall. De hoppas kunna öka mjölkproduktionen detta år efter två år med sämre skördar, samt problem med mögeltillväxt i majs.

FAKTARUTA

Ramnered Lantbruk,
Vänernsberg

Ägare

*Emil Carlgren &
Jessica Birgersson*

Antal kor

135

Produktionssystem

*3 Lelyrobotar,
fri trafik.*

*Konventionell
produktion
med varm lösdrift.*

Avkastning

13 462 kg

Inkalvningsålder

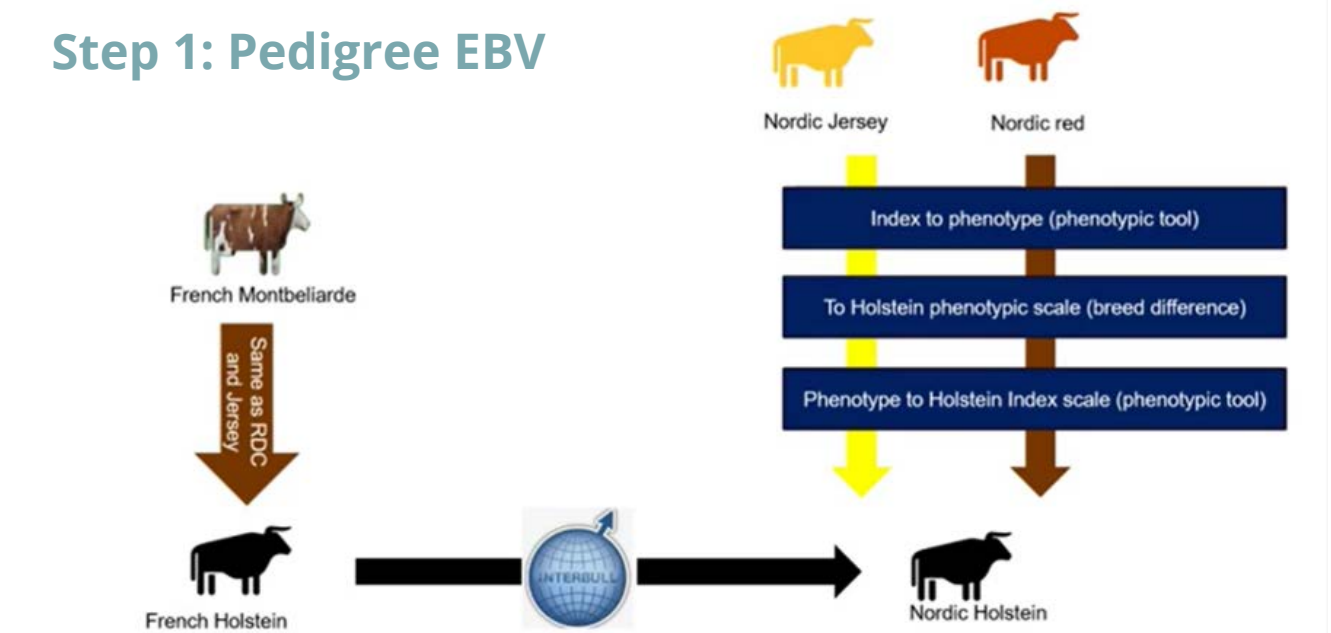
23 mån

Nu har du möjlighet att göra ett säkrare urval av dina korsningsdjur med hjälp av härstamningsavelsvärde.

För att räkna ut härstamningsavelsvärdena för ProCROSS korsningsdjur inklusive de med Montbéliarde som en av de ingående raserna används Holstein som brygga. Montbéliardetjurarna jämförs med Holstein i Frankrike så att de får ett "Holsteinavelsvärde" på fransk bas, på samma sätt räknas RDC-tjurarnas avelsvärden om till "Holsteinavelsvärde" på nordisk bas. Vi vet ju sedan korrelationen mellan fransk och nordisk Holstein så att Montbéliardetjurarnas franska värde kan översättas till ett nordiskt.

Step 1: Pedigree EBV

Sedan räknas härstamningsavelsvärdet för djuret ut på vanligt sätt dvs. 50% av faderns avelsvärde och 50% av moderns. Härstamningsavelsvärden för korsningar beräknas endast för avkastningsindex, dotterfruktsamhet och juverhälsa och vägs samman till ett totalindex där egenskaperna har viktningen 0,9 x avkastningsindex, 0,66 x dotterfruktsamhet, 0,55 x juverhälsa.

Viktningen i avkastningsindex är samma som för Holstein. Avelsvärdena går att jämföra med renrasavelsvärden för Holstein.

Eftersom det är härstamningsavelsvärden är säkerheten inte så hög, men ger en indikation om djurets genetiska kapacitet som kan användas vid urval av unga kvigor. Härstamningsavelsvärdet påverkas ej av djurets egen prestation och heterosis ingår ej.

För korsningar mellan HOL och RDC (och JER) finns det även möjlighet att genomtesta och få genomiska avelsvärden. Då ingår information på många fler egenskaper, inklusive exteriör. De genomiska avelsvärdena har också högre säkerhet vilket gör urvalet säkrare.

Hör av dig till din avelsrådgivare för att få tillgång till härstamningsavelsvärdena!

MONTBÉLIARDE

Fruktsamhet | Styrka | Robusta djur

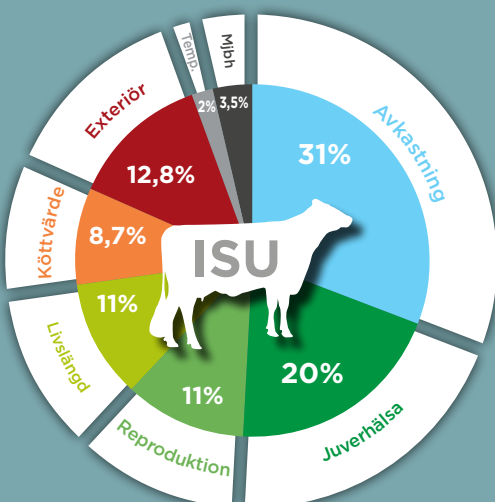

Avelsmål för Montbeliarde

Avelsmål för Montbeliarde är en medelstor (ca 145 cm), robust och hållbar ko.

De ska vara välfungerande med goda juver samt god juverhälsa.

Det är ett urval av vårt sortiment som presenteras i katalogen, du hittar samtliga tjurar i Dosshopen. Välj listan som heter Övriga mjölkkraser och filtrera på Montbeliarde.

- > Mjolk (305 dgr) **8 900 kg**
- > Fett **3,9%** | Protein **3,5%**
- > **344 469** registrerade kor

ROANNAIS

OVERNIA [LEADER | BOURGUEIL] | MEMPHIS | HORTON

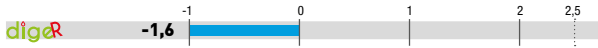
FR 7120200934 | N° 97274 | MTF | MIF

GAEC DU PETIT DOMAINE | ST ROMAIN LA MOTTE 42640

PRODUKTION

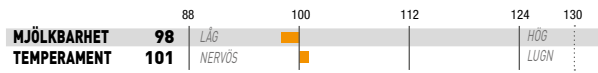
Produktions index **+37**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Döttrar 54
+885	+32	+29	+0,06	-0,07	AB	A1A2	Besättningar 44
							Säkerhet 87%

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	95

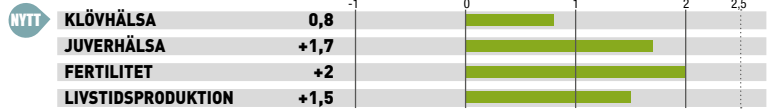

9-1964

NSI 165

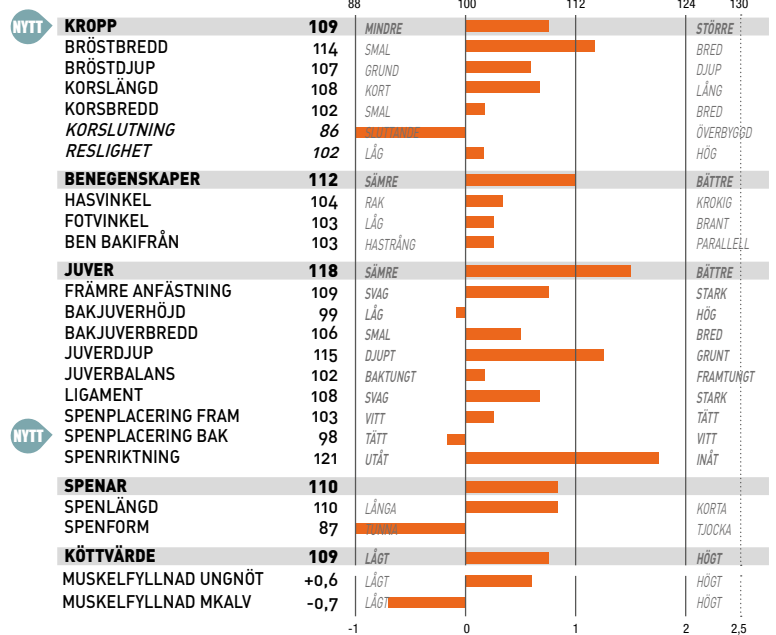
HÄLSA

3,1

EXTERIÖR

121

SUPERBULL

OURASI [MALIBU | GIOVANNI] | ILLUSION | GOLDONI

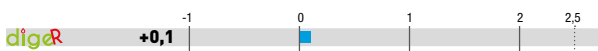
FR 7035447692 | N° A0601 | MTF | MIF

GAEC LA SUPERBE | MELINCOURT 70210

PRODUKTION

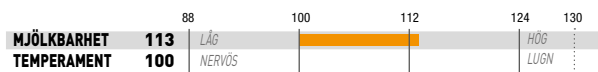
Produktions index **+53**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 77%
+796	+41	+48	+0,22	+0,26	BB	A2A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	95

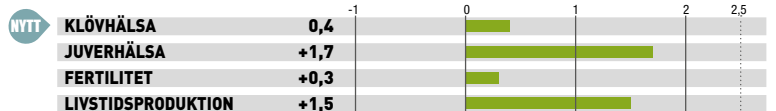

9-1977

NSI 159

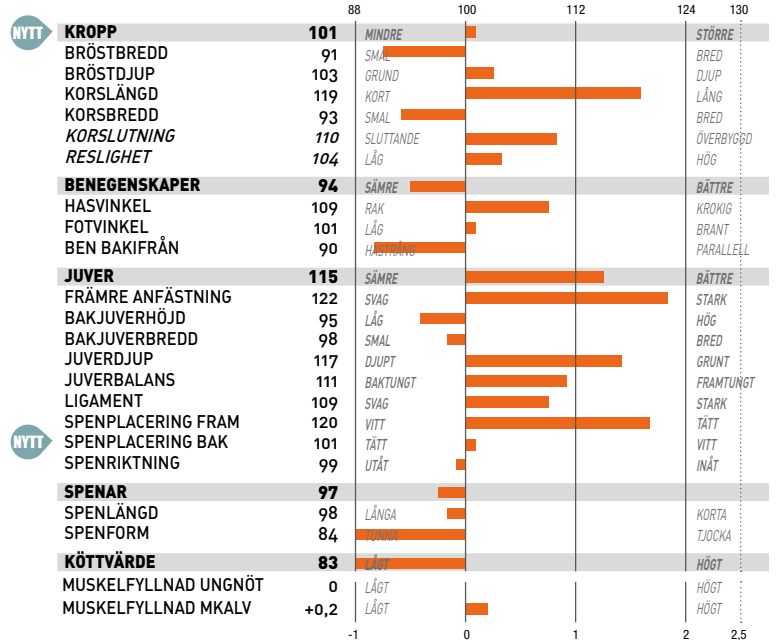
HÄLSA

2,1

EXTERIÖR

104

SYROCCO

ODYNO [MINNESOTA | JOYLAND] | MACINTOSH | IDROLIC

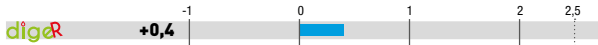
FR 2531693485 | N° A0184 | MTF | MIF

GAEC DE CHEZ LE ROI | LES FINS 25500

PRODUKTION

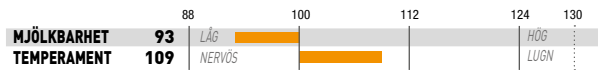
Produktionsindex **+58**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett(%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 76%
+1148	+46	+55	+0,13	+0,14	BB	A2A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	95

TELIDO

PEPS [NANOC | LANDOS] | INGENIO | GIOVANNI

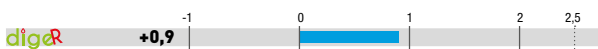
FR 7120332279 | N° A1438 | MTF | MIF

EARL FERRIER | LE MIROIR 71480

PRODUKTION

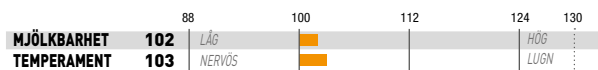
Produktionsindex **+48**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett(%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 77%
+815	+36	+52	+0,14	+0,28	AB	A1A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	94

9-1963

NSI 162

HÄLSA

0,8

NYTT	KLÖVHÄLSA	JUVERHÄLSA	FERTILITET	LIVSTIDSPRODUKTION
	0,3	+0,9	0	+0,8

EXTERIÖR

115

NYTT	KROPP	BRÖSTBREDD	BRÖSTDJUP	KORSLÄNGD	KORSBREDD	KORSLUTNING	RESLIGHET	BENEGENSKAPER	HASVINKEL	FOTVINKEL	BEN BAKIFRÅN	JUVER	FRÄMRE ANFÄSTNING	BAKJUVERHÖJD	BAKJUVERBREDD	JUVERDJUP	JUVERBALANS	LIGAMENT	SPENPLACERING FRAM	SPENPLACERING BAK	SPENRIKTNING	SPENAR	SPENLÄNGD	SPENFORM	KÖTTVÄRDE	MUSKELFYLLNAD UNGNÖT	MUSKELFYLLNAD MKALV
	110	114	100	114	107	95	107	110	97	98	116	105	121	92	101	100	102	106	104	89	113	100	102	98	123	+0,8	+0,5

9-1974

NSI 167

HÄLSA

2,3

NYTT	KLÖVHÄLSA	JUVERHÄLSA	FERTILITET	LIVSTIDSPRODUKTION
	0,2	+2,4	+0,9	+1,4

EXTERIÖR

105

NYTT	KROPP	BRÖSTBREDD	BRÖSTDJUP	KORSLÄNGD	KORSBREDD	KORSLUTNING	RESLIGHET	BENEGENSKAPER	HASVINKEL	FOTVINKEL	BEN BAKIFRÅN	JUVER	FRÄMRE ANFÄSTNING	BAKJUVERHÖJD	BAKJUVERBREDD	JUVERDJUP	JUVERBALANS	LIGAMENT	SPENPLACERING FRAM	SPENPLACERING BAK	SPENRIKTNING	SPENAR	SPENLÄNGD	SPENFORM	KÖTTVÄRDE	MUSKELFYLLNAD UNGNÖT	MUSKELFYLLNAD MKALV
	94	97	92	89	100	98	98	99	105	94	99	117	121	115	102	102	105	113	99	103	104	106	103	91	94	+0,1	+0,4

TIAGO

PARRAIN [MALPUECH | HOBIWAN] | MAXOU | HOMYGOD

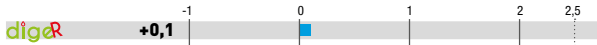
FR 2548222966 | N° A1428 | MTF | MIC

GAEC DU ROUGELOT | TREPOT 25620

PRODUKTION

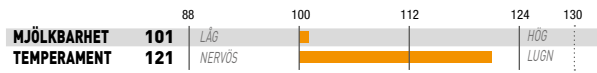
Produktionsindex **+53**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 76%
+1346	+44	+50	+0	-0,03	AA	A1A1	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalvitalitet f
95	95

umotest@giorgiosoldi.it

TOSCAN

REMBRANDT [OSS117 | LEADER] | NIRVANAVR | LACAZETTE

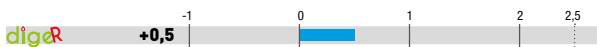
FR 2529742272 | N° A2362 | MTF | MIF

GAEC DES COURLIS | DOMPIERRE LES TILLEULS 25560

PRODUKTION

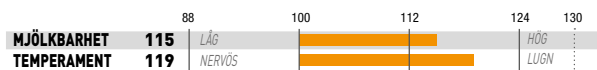
Produktionsindex **+48**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 73%
+721	+38	+37	+0,24	+0,16	BB	A2A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalvitalitet f
95	95

umotest@giorgiosoldi.it

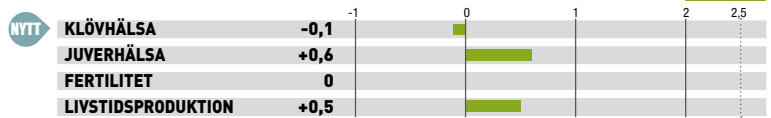

9-1978

NSI 147

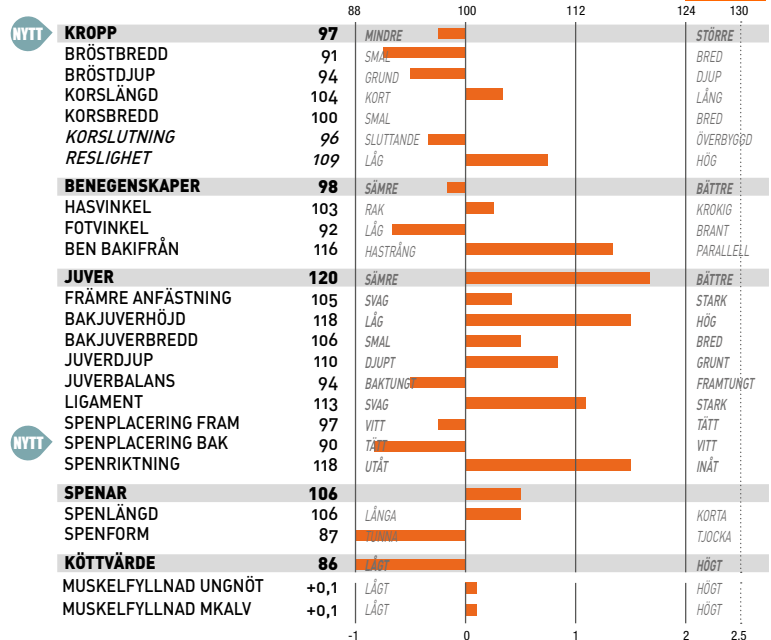
HÄLSA

0,5

EXTERIÖR

107

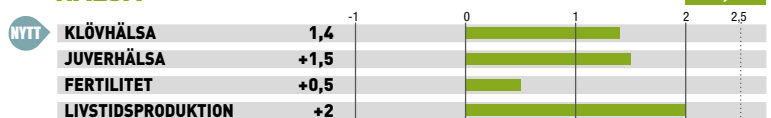

9-1976

NSI 161

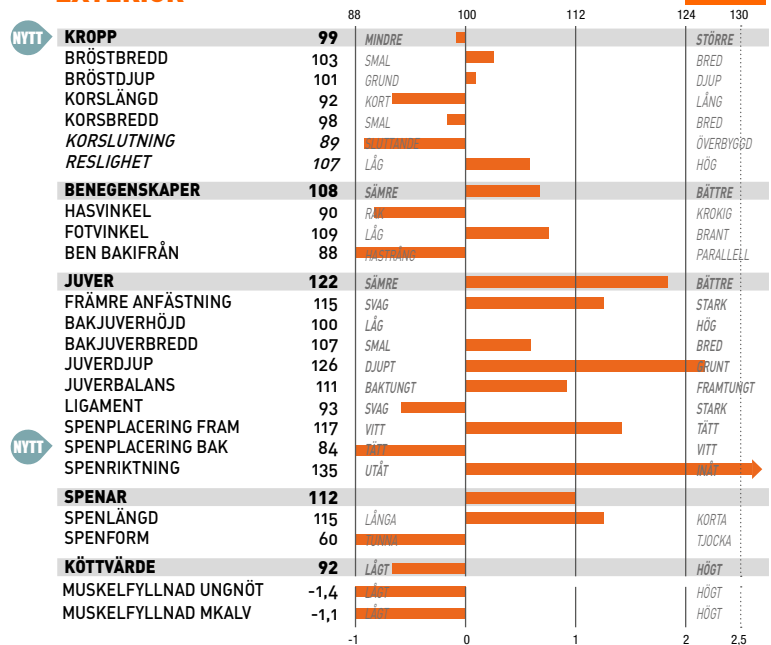
HÄLSA

2,9

EXTERIÖR

114

UKLIC P

PITTSBURGH [NEKFEU | IMPEC] | NECTAIRE | GAZEIL

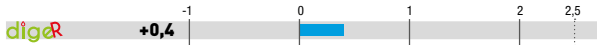
FR 6951237837 | N° A2844 | MTF | MIF

UMOTEST | CEYZERAT 1250

PRODUKTION

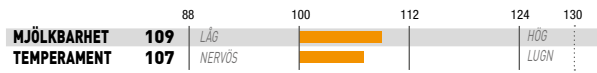
Produktionsindex **+35**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 73%
+711	+26	+43	+0,03	+0,22	BB	A2A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	95

URION

REMIX [OPIANO | LELABEL] | OLISTER | JAREK

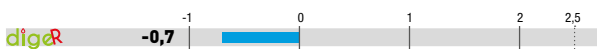
FR 2521470249 | N° A2384 | MTC | MIF

GAEC BERTIN PHILIPPE ET VALERIE | ATHOSE 25580

PRODUKTION

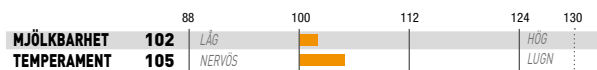
Produktionsindex **+64**

Mjölk	Protein (kg)	Fett (kg)	Protein (%)	Fett (%)	K-Kas	B-Kas	Säkerhet 75%
+991	+50	+57	+0,29	+0,3	AB	A1A2	

FUNKTION

Kalvningar f	Kalv vitalitet f
95	95

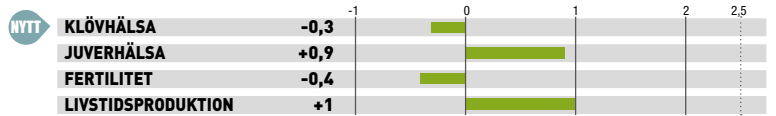

9-1971

USI **144**

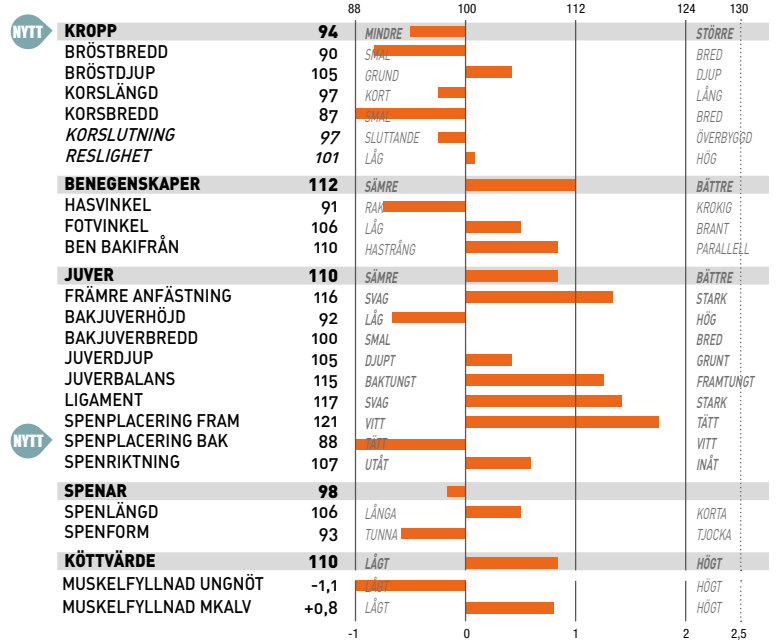
HÄLSA

0,4

EXTERIÖR

109

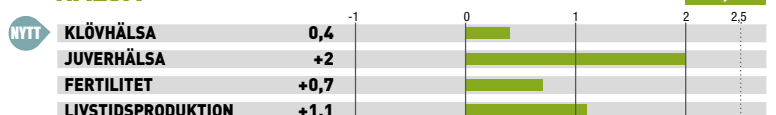

9-1979

USI **184**

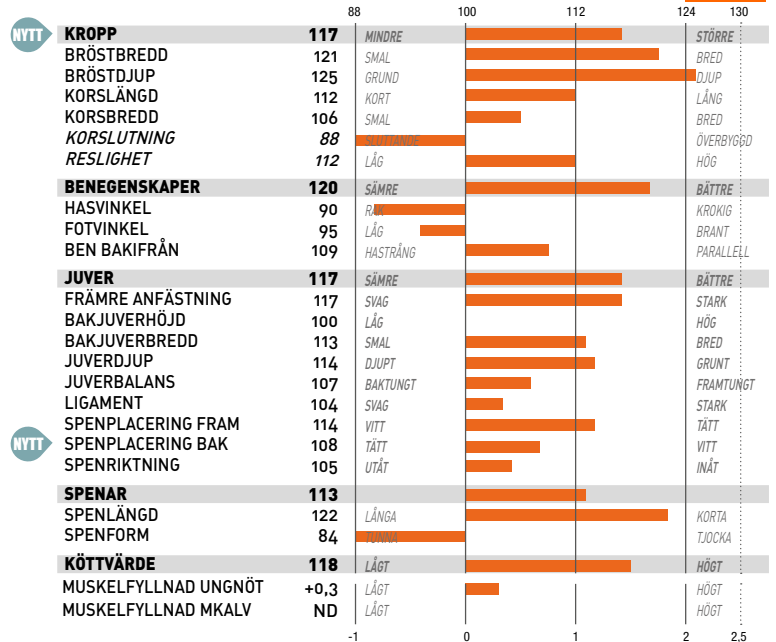
HÄLSA

2,2

EXTERIÖR

129

VIKINGHOLSTEIN

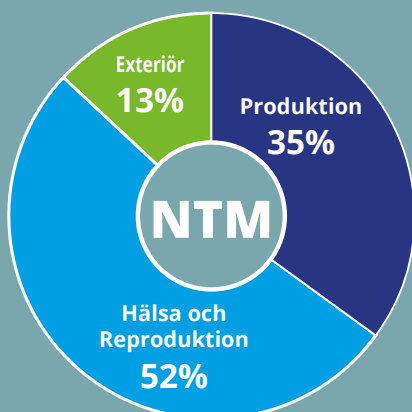
Produktion | Juver | Medelstorlek

Avelsmål VikingHolstein

Avelsmålet för VikingHolstein är en frisk ko med bra fertilitet, funktionell exteriör och hög produktion.

Det här är ett urval av VikingHolstein-tjurar som passar bra för ProCROSS. Det finns många fler tjurar att välja på och du hittar dem i Dosshopen.

Tänk på att välja tjurar som har starka rastypiska egenskaper och välj alltid tjurar med höga avelsvärden för juver.

- > Mjök (305 dgr) **11 488 kg**
- > Fett **4,1%** | Protein **3,5%**
- > **535 000** registrerade kor

(Sverige, Finland, Danmark)

VikingHolstein

X_y X-VIK
NTM
+39

VH Sandro

X_y X-VIK
NTM
+36

VH Gelato

X_y X-VIK
NTM
+32

VH Milo PRC

X_y X-VIK
NTM
+28

VH Soda PP R

VIKINGRED

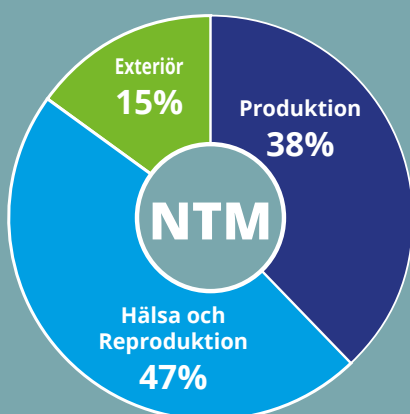
Hälsa | Kalvningar | Halter

Avelsmål VikingRed

Avelsmålet för VikingRed är en frisk ko med bra fertilitet, lätta kalvningar, funktionell exteriör och hög produktion.

Det här är ett urval av VikingRed-tjurar som passar bra för ProCROSS. Det finns många fler tjurar att välja på och du hittar dem i Dosshopen.

Tänk på att välja tjurar som har starka rastypiska egenskaper och välj alltid tjurar med höga avelsvärden för juver och produktion.

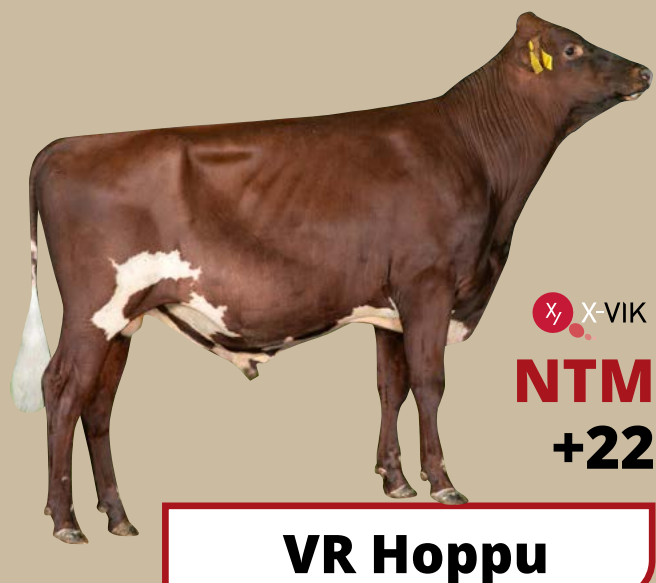

- > Mjök (305 dgr) **9 806 kg**
- > Fett **4,4%** | Protein **3,7%**
- > **134 000** registrerade kor

(Sverige, Finland, Danmark)

VikingRed

MONTBELIARDE

HÄLSA

Sedan 2024 finns det ett nytt sammanvägt avelsindex för hälsa. Det är framtaget av Coopex specifikt för rasen Montbeliarde.

Avelsvärdet är en sammanvägning av klövhälsa, överlevnad, juverhälsa, fertilitet och ketos.

Tjurar med ett positivt värde, över 0, kan ge mer motståndskraftiga mot sjukdomar. Det nya avelsvärdet presenteras för samtliga Montbeliarde-tjurar i katalogen.

 VIKINGGENETICS
innovative breeding
www.vikinggenetics.se

 VÄXA

MONTBELIARDE
THE MONTBELIARDE WORLDWIDE
www.coopex.com

Har du frågor eller funderingar kring tjurarna eller ProCROSS så är du varmt välkommen att kontakta **Annethe Andersson** som är raskontakt för ProCROSS på Växa!

Annethe Andersson

Tel: 010-471 03 09

Mejl: raskontaktprocross@vxa.se

www.vxa.se

Procross.info

PRO CROSS
HOLSTEIN / MONTBELIARDE / VIKINGRED

